

Veseli razgovori . . .

Nimamo ga več. Toda kakor ni Prešeren za nas umrl in tudi Slomšek ne, tako ne sme biti za nas mrtev general Maister.

Zato pa ne govorimo: Nekoč je živel general Maister, temveč recimo: Še zdaj živi general Maister v naših srcih. Večna mu slava in neminljiv spomin!

Dr. Anton Dolar.

V kmetskem gibanju je posegel v vse njegove veje in pričel povsod in neustrašen zastopati interes malega človeka. Postal je borec v pravem pomenu besede; neodjenljiv in brezkompromisen je imel pred očmi samo koristi splošnosti in zato se ni dal nikdar in od nikogar motiti. Njegovo načelo o osamosvojitvi kmetkega in delavskega človeka je izhajalo iz dolgih razglabanj, v katerih je prišel do prepričanja, da more samo socialna svoboda dati ljudstvu res pravo svobodo in možnost, da se uveljavi; tako je postal ognjevit borec za pravice baitarjev v borbi proti tuicem za tisti košček zemlje, ki jim po vseh človeških in naravnih zakonih pripada. Njegova in Prepeluhova zamisel o bolniškem in starostnem zavarovanju kmetkega ljudstva, izhaja iz spoznanja,

Kljub vsemu delu, ki ga je imel v raznih organizacijah, pa je njegov duh snoval in gradil kmetsko ideologijo, ki je bila prežeta z globoko ljubeznijo do delavca trpina, ki ga prav tako kot kmeta nihče ne pozna. Njegovo načelo, da brez blagostanja kmetskega in delavskega doma ni kulture in napredka, že postalo gonilna sila vsega kmetsko mladinskega gibanja. Poleg dr. Kreka in Prepeluha je dr. Janžev Novak naš največji socialni mislec, ki je

V sredo zvečer se je na Pragerskem ustavil posebni sezonski vlak z sezonskimi delavci iz Poljske, ki so namenjeni v Francijo. V 15 železniških vagonih je bilo okrog 600 delavcev in delavk, ki so se pri nas komaj odpočili od naporne vožnje v tej neznosni vročini. Slučaj je nanesele, da sem imel priliko prisostvovati večerji teh mladih ljudi, ki so v borbi za vsakdanji kruh zapustili svojo rodno grudo in odšli v tujino. Med pisano množico je bilo tudi precej otrok, ki so že v nežnih letih prisiljeni, da se potikajo po svetu. Zdeli so se mi kakor brezdomci, saj so nekateri pripovedovali, da so bili že večkrat na sezonskem delu v Franciji in tudi v Nem-

Društvo kmetskih fantov in deklet v Notranjih goricah je priredilo za njim v nedeljo, 23. t. m. spominsko svečanost, ki so se je udeležili zastopniki kmetsko mladinskega gibanja in številni prijatelji in znanci iz podeželja. Po maši zadušnici so govorili v imenu kmetsko mladinskega gibanja, za Zvezo kmetskih fantov in deklet Jože Blaž, za ljubljansko Okrožje kmetskih fantov in deklet Ivan Dovč in za kmetsko prosvetno društvo »Brazda« Josip Udovič.

Slava njegovemu delu in spominu!

MAKSIM GORKI

Vsak dan si je umival obraz z dragim milom: nič ni pomagalo. Z jezikom se je obilzoval lice — njegov jezik je bil zelo dolg in gibčen, gospod se je namreč tudi novinarsko udeleževal — toda tudi to ni pomagalo. Po japonski masaži je shušal za poldrugo kilo. Zaman. Zdaj pa je zvede, da je pristav pl. Judožer ugleden po-

»Če ste tudi Georgijec, ste vendar Rus«, mu je dopovedoval Rus. »Ne smete ljubiti tega, kar se vam zdi, temveč to, kar vam je ukazano, tudi zapor na povelje.« Georgijec je zapustil gospoda v vodoravnem položaju... Gospod je premišljal:

Jezen sem gledal za njim. Koža pa mi
je zares začela nekoliko črneti...

»Kje vecerjate?«
»To je različno. Nimam penzionar-
ljubše mi je á la carte! Smo lahko enkrat
v tej, drugič v drugi restavraciji. Ni eno-

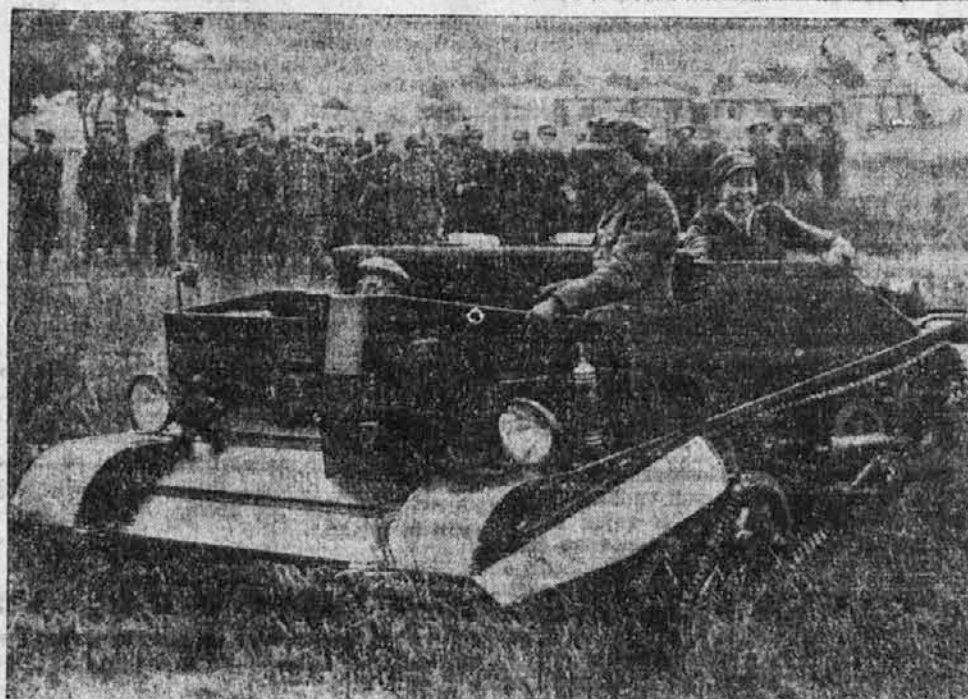
(Prevel Cvetko Zagorski)

Ženske v oklopnih avtomobilih. Angleški vojaki kažejo članicam pomožnih čet, kako se s tako stvarjo upravlja.

Zanimivo štivo

Kitajska modrost

Nek Kitajec je opazil pri čitanju časopisa članek, v katerem je pisec napadel njegovo politično udejstvovanje, njegovo moralo in sploh njegovo življenje. Ves razburjen hiti k svojemu prijatelju. »Kaj naj storim s tem nesramnim pisunom,« je vprašal razburjeno svojega starejšega prijatelja. »Naj ga tožim in zahtevam javno zadoščenje, naj ga povabim na dvoboje? Kako naj nesramneža kaznujem za njegove drzne laži?« Prijatelj pa mu je odgovoril: »Nima smisla. Polovica tistih, ki so časopis kupili, članka sploh niso videli. Polovica tistih, ki so ga videli, ga ni brala. Polovica tistih, ki so ga brali, ga ni razumela. Polovica tistih, ki so ga razumeli, ga ni verjela in polovica tistih, ki so ga verjeli, so manjvredni ljudje brez vsakega pomena.«

Ženske bikoborbe

V Saragossi na španskem so se zadnje čase oprijele profesionalne bikoborbe tudi ženske, kar se precej čudno sliši. Pa kaj se ve, morda je dolgotrajna civilna vojna likvidirala vse močne in korajžne moške. Vsekakor: gorje zdaj španskim bikom!

Prenos slik

Ameriški dnevniki prinašajo skoraj vsak dan slike oziroma posnetke fotografij, ki so bile komaj par ur prej vzete v Evropi. Koplje teh fotografij se pošilja po deloma sličen način kot brzojavke, po podmorskem kablu in po navadni te-

legrafske žice. Ta izum je že par let v uporabi, toda do nedavnega časa je bila večina brzojavno poslanih fotografij kolikor toliko nejasna in meglena. Ameriška telegrafsko družba pa je v letošnjem aprilu upostavila nov sistem za brzojavljanje fotografij, ki je neprimerno boljši od prejšnjega. Slike, poslane preko Atlantika po tem novem sistemu, so jasne in razločne skoro do najmanjših podrobnosti. Prva na ta način poslana slika je predstavljala veliko letalo Yankee Clipper, ki je letos v aprilu na prvem poskusnem poletu brez neizgode preplulo Atlantik in pristalo v Southamptonu na Angleškem. Fotografija v Angliji pristalega letala je bila še isti dan priobčena v velikih ameriških listih. Električni posnetki iste so v kratkih minutah prepotovali 3900 milj podmorskega kabla in 315 milj po suhem napeljavni telegrafski žici ter so bili na razpolago ameriškim časopisom.

Potemkinove vasi

Premnogokrat se izrečeta ti dve besedi, a večina, ki to govori, ne ve, kaj izgovarja in kako je do tega prišlo. Katarina Velika, ruska carica, je imela ljubavno razmerje s svojim vojnim ministrom Gregorjem Potemkinom. Obe osebi sta si bili v značaju daleko različni: carica je bila nad vse delavna žena, ki skoraj ni poznala odmora, medtem ko je bil Potemkin po naravi len, vdajal se je pijanci in igram, toda v kljub vsemu je bil zelo bister človek. Katarino je prepričeval, da mora postati Črno morje in vsa jugovzhodna Evropa ruska. In res je leta 1783. bil anektiran Krim in Potemkin je postal guverner nove province in za na-

8. Obiščite MARIBORSKI TEDEN

od 5. do 13. avgusta 1939

Polovična vožnja na železnica od 1. do 17. avgusta 1939

VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA REVIIA

Industrija — Trgovina — Obrt — Kmetijstvo — Velika tekstilna razstava — Tujskoprometna razstava — Gostinstvo — Vinska pokušnja — Razstava narodnih vezenin — Narodopisne razstave — Jubilejna gledališka razstava — Skautska razstava — Razstava malih živali — Številne specialne razstave — Koncertne in gledališke prireditve — Sportne prireditve — Veselični park na razstavišču itd.

5.—6. avgusta festival slovenskih narodnih običajev

Obiščite Mariborski otok, najlepše kopalšče v Jugoslaviji!

Obiščite zeleno Pohorje in sončni Kozjak!

Obiščite vinorodne Slovenske gorice!

Obiščite veseli Maribor in njegovo okolico!

Mariborski teden je najlepša priložnost za obisk naše severne meje!

logo mu je stavila carica, da mora iz te puste dežele napraviti vsestransko civiliziran in kulturn svet.

Potemkin je to nalogo sicer prevzel, vendar si jo je čisto po svoje tolmačil in tudi temu primerno delal. Prišel je delati sto stvari na enkrat: novo vojno pristanišče v Sebastopolu, izdelovanje trgovskih in vojnih ladij, uvoz sviloprejk iz Kitajske, pogozdovanje itd. Ustvariti je hotel veliko mesto, ki naj bi se imenovalo Jekaterinoslav, torej Katarini v slavo. — Potemkin je odpotoval v prestolnico in pravil, kaj je vse naredil v teh treh letih. Govoril je o uspehih, o zadovoljstvu prebivalstva in urejeni deželi.

Toliko je govoril, da se je carica Katarina, ki ji je bilo tedaj 58 let in ki je bila še polna podjetnosti, odločila, da obišče to čudovito deželo in da si ogleda Potemkinove uspehe.

Meseca februarja 1786 se je podala carica na pot v spremstvu 40.000 mož. Vozila se je v velikanških saneh. Pot do Kijeva, ki jo je že pred leti naredila, je bila sedaj nekaj popolnoma novega. Že tu se je pokazal Potemkin, ki je potoval nekaj tednov pred carico, izvrstnega režiserja: vse hiše so bile obeljene, vsaj na cestni strani, vsi ljudje dobro oblečeni, beračev sploh ni bilo videti. V Kijevu je ostala tako dolgo, dokler ni bil Dnjeper prost ledu. Tedaj se je odpravilo na pot 80 ladij broječe brodovje. Pot po Dnepru je bil višek Potemkinove režiserske sposobnosti. Povsod so stale krasne in čiste vasi, ljudje so plesali in peli, povsod so bili postavljeni slavoloki. Toda čim so bile ladje mimo, se je vse to porušilo. Ljudje, ki so preje pod grožnjo palic peli in plesali, so lačni odšli spet v svoje borne ko-

če, cele, iz kartona izdelane vasi so našli na vozove in hajd naprej celo noč, da prehite ladje, ki ponoči niso plule, da postavijo vse kulise, predno dospo ladje je do nove — Potemkinove vasi.

Bil pa je Potemkin res mojster: ob celi obali so se pasle črede krav in ovac, ki jih je dal prignati daleč iz notranjosti dežele. Kjerkoli se je Katarina ustavila, je našla krasne angleške parke. Od daleč je dal prinesiti dreve, ki so ga vsadili, a je potem takoj v par dneh ovenelo in odmrlo, kajti vse je bilo samo zato narejeno, da bi se Katarina prepričala o tem, kar je govoril. Dospeli so tudi v zasnovani Jekaterinoslav. Katarina je položila temeljni kamen za katedralo, napram kateri bi bila cerkev sv. Petra v Rimu prtilikavec.

150 let je minilo od Potemkina, a Potemkinovih vasi je mnogo in vedno več na svetu...

23 letna

gospodična v liubezni razočarana, čedna blondinka, uradnica iz boljših hiš s popono opremo, išče boljšega, resnega gospoda do 50 let, ženitve radi. Le resne ponudbe na upravo »Edinost« pod šifro »Loretta« no možno stiti s sliko.

Kis za vlaganje

Izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupov ter žganja

MARIBOR - Gosposka ulica 9 -- Telefon 25-80

Jakob Perhavec

Spirit za vlaganje

Vedno v zalogi: Rum, konjak, slivovka, brinjevec, droženka, krekovec

NA DEBELO! NA DROBNO!

MARIBORSKA TISKARNA d. d.

VODILNO TISKARSKO PODJETJE SEVERNE SLOVENIJE
POSTREŽEMO HITRO, DOBRO IN PO NIZKIH CENAH
TELEFON 25-67, 25-68, 25-69

Oglasi v »Edinosti« posredujejo med mestom in deželo

Preizkušen je vsaki kozarec znamke **REX**

Zatorej za vkuhanje sadja in sočivja vsaka vzorna gospodinja uporablja

Znižane cene!

REX

kozarci so svetovno znani, ter se dobe v MARIBORU, le v obeh trgovinah trdke

Ivan Kovačič Slovenska ulica 10 in Koroška cesta 10

MARIBOR
KOPALSKA ULICA 6

TISKARNA
LITOGRAFIJA
OFFSETTISK
KAMNOTISK
BAKROTISK
ANILINSKI TISK
KNJIGOVEZNICA
KARTONAŽA
PLAKATIRANJE

